ویژه

شهادت کارمندمحلی سفارت ایران در دمشق

سخنگوی وزارت امور خارجه شهادت «سید داود بیطرف» کارمند محلی سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق که بر اثر تیراندازی عناصر تروریست به خودروی وی در دمشق به شهادت رسید را تسلیت گفت.

به گزارش ایرنا، اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت امور خارجه شهادت «سید داود بیطرف» کارمند محلی سفارت جمهوری اسلامی ایران در دمشق که پیش از ظهر روز یکشنبه ۱۸ آذر بر اثر تیراندازی عناصر تروریست به خودروی وی در دمشق به شهادت رسید را به خانواده وی و مردم ایران تبریک و تسلیت گفت و این اقدام جنایتکارانه را شدیدا محکوم کرد.

بقائی با اشاره به اینکه پیکر شهید بیطرف در روزهای اخیر کشف و شناسایی و به کشور منتقل شده است، بر مسئولیت دولت انتقالی سوریه برای شناسائی، محاکمه و مجازات عاملان این جنایت تاکید نمود و افزود: وزارت امور خارجه به نحو مقتضی و از مجاری مختلف دیپلماتیک و بین‌المللی، به صورت جدی موضوع را پیگیری می‌کند.

پولیتیک

عراقچی فاش کرد
خودداری اسد از توجه به توصیه‌های ایران

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران گفت: ما به بشار اسد توصیه‌های زیادی کردیم و او از شنیدن آن‌ها امتناع کرد، ما در خصوص تحرک معارضین در ادلب به او هشدار دادیم و دولت سوریه تصمیمات مستقل گرفت.

سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در جریان سفر به مصر جهت شرکت در اجلاس «دی ۸» با شبکه «الغد»مصاحبه کرد و به سوالات خبرنگار این رسانه در مورد تحولات اخیر در منطقه و هم چنین روابط ایران و مصر پاسخ گفت. برخی از محورهای مطرح شده از سوی وزیر خارجه در این مصاحبه به نقل از کانال تلگرامی سید عباس عراقچی به شرح زیر است:

تحولات سوریه از دو زاویه قابل بررسی است. یک زاویه همان پروژه بزرگ امریکا و رژیم اسراییل برای منطقه است و هر که غیر از این فکر کند دچار اشتباه شده است.

پروژه امریکایی-اسراییلی تضعیف همه کشورهای منطقه است که تلاشی برای از بین بردن هرگونه مقاومت علیه رژیم صهیونیستی است.

هیچ تماسی با بشار اسد برای خروج از سوریه وجود نداشت.محور مقاومت حملات عظیم و سختی را علیه رژیم اسرائیل صورت داد.زاویه دوم در تحولات سوریه، تعامل حکومت سوریه با مردم خودش و معارضین است.

ایران با هدف مبارزه با تروریسم در سوریه حضور داشت

جمهوری اسلامی ایران به درخواست دولت سوریه و با هدف مبارزه با تروریسم در این کشور حضور داشت و هرگز در ارتباط و تعامل دولت با مردم و معارضین دخالت نکرد. ما به بشار اسد توصیه‌های زیادی کردیم و او از شنیدن آن‌ها امتناع کرد، ما در خصوص تحرک معارضین در ادلب به او هشدار دادیم و دولت سوریه تصمیمات مستقل گرفت. دو کشور ایران و مصر دارای روابط تاریخی هستند که شاهد قدردانی مشترک از تلاش‌های یکدیگر در موضوعات مختلف منطقه‌ای هستند و همچنین ما از این تلاش‌های بزرگ مصر برای دستیابی به آتش بس در نوار غزه حمایت می کنیم. روابط ما و سوریه به گونه‌ای نبود که نظرات خود را به آنها تحمیل کنیم بلکه به آنان مشورت می‌دادیم. احساس ما بر این است که باید با مردم ارتباط داشت و در همین راستا به رستورانی در دمشق رفتم و شاورما خوردم. همانگونه که یکبارهم که به مصر آمدم به یک رستوران مردمی رفتم و غذای کشری خوردم.

قبل از ورود به دمشق شایعه شده بود که در دمشق کودتا شده است، من با انتشار این تصاویر به دنبال این بودم که نشان دهم در دمشق کودتایی در کار نیست و مردم در آرامش در حال زندگی هستند.

اسرائیل نتوانسته حماس را شکست دهد

جنگ فعلی را ایران و حزب الله آغاز نکردند بلکه حماس بر اساس تصمیم خودش عملیات ۷ اکتبر را اجرا کرد. حماس برای انجام این عملیات هیچ مشورتی از ما نگرفت. ورود حزب الله به جنگ برای حمایت از غزه هم بصورت یک تصمیم مستقل از سوی رهبرانش انجام شد. بیش از ۲ میلیون نفر در غزه محبوس هستند. حزب‌الله برای دفاع از غزه هزینه سنگینی پرداخته است.

اسرائیل بیش از ۱۴ ماه است که در غزه می‌جنگد اما نتوانسته است حماس را شکست دهد.

دیپلماتیک

تدارک سفر عراقچی به مسکو

معاون وزیر امور خارجه روسیه گفت: پیش‌بینی می‌شود عباس عراقچی وزیر امور خارجه ایران اوایل سال ۲۰۲۵ (برابر با دی‌ماه ۱۴۰۳) به روسیه سفر کند.

به گزارش ریانووستی، «آندری رودنکو» در پاسخ به این سوال که آیا انتظار می رود در اوایل سال آینده میلادی، وزیر امور خارجه ایران به روسیه سفر کند یا خیر، به خبرنگاران گفت: ما می توانیم انتظار این سفر و بسیاری موارد دیگر را داشته باشیم.

سفر عراقچی به مسکو، دومین سفر وی به روسیه از زمان آغاز به کار به عنوان وزیر امور خارجه ایران خواهد بود. وی پیش‌تر اول تا سوم آبان‌ماه ۱۴۰۳ دکتر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری اسلامی ایران را در شانزدهمین اجلاس سران گروه بریکس که در کازان روسیه برگزار شد، همراهی کرده بود.

دیدار سفیر ایران با معاون وزارت امور خارجه روسیه

بنا بر گزارش رسانه روس، «آندری رودنکو» معاون وزیر خارجه روسیه و «کاظم جلالی» سفیر ایران در مسکو روز جمعه در دیداری درباره برنامه تماس‌ها و دیدارهای در سطح عالی میان مقامات دو کشور گفت و گو کردند.

بنا بر گزارش سفارت ایران در روسیه، در این دیدار، آخرین وضعیت همکاری‌های دو کشور در حوزه‌های مختلف سیاسی و اقتصادی، برنامه دیدارهای آتی مقامات عالی دو کشور از جمله سفر دکتر پزشکیان به مسکو و سفر معاونین نخست وزیر روسیه به تهران بررسی شد. سفیر کشورمان، با اشاره به تاکیدات مقامات عالی دو کشور برای توسعه روابط، بر ضرورت تسهیل در پیشبرد توافقات مشترک تصریح کرد.

در این جلسه همچنین درباره آخرین هماهنگی‌ها در ارتباط با اسناد در دست بررسی جهت امضا طرفین از جمله امضای سند همکاری‌های جامع در آینده نزدیک، تبادل نظر شد. موضوعات کنسولی و تسهیل تردد اتباع دو کشور نیز از دیگر موارد مورد بررسی طرفین بود.

استراتژیک

کنایه سفیر ایران به جولانی

«مجتبی امانی» سفیر ایران در بیروت با انتشار پیامی به زبان عربی در پلتفرم «ایکس» نوشت: پس از دیدار نماینده آمریکا با الجولانی، واشنگتن شرط کرد که دولت جدید سوریه برای برقراری روابط خوب با آمریکا نباید هیچ نقشی به ایران بدهد.

وی گفت: من شاهد بودم که آنها در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ بر چنین توصیه‌ای به اخوان المسلمین اصرار داشتند و زمانی که «محمد مرسی» رئیس جمهوری سابق مصر رحمت الله علیه را تنها دیدند، همین شرط را برای او ارائه کردند، زمان خیانت آمریکا فرا رسیده بود و آنچه باید اتفاق می‌افتاد اتفاق افتاد.

این پیام پس از آن منتشر شد که روزنامه سوری الوطن از انجام دیدار هیئت آمریکایی با «احمد الشرع» معروف به «ابو محمد الجولانی» رهبر مخالفان مسلح سوریه در هتلی در پایتخت دمشق خبر داد.

نگاه آمریکایی‌ها به شام چگونه است؟
عوامل خارجی سقوط رژیم بعث

سرنگونی اسد و آینده سوریه، موجی از تحلیل‌ها را در اندیشکده‌های غربی رقم زده است. برخی از این اندیشکده‌ها اشتباهات استراتژیک روسیه و درگیری آن در جنگ اوکراین را سبب تضعیف این کشور در تداوم حمایت از اسد و زمینه ساز سقوط دولت وی مطرح کردند. از نگاه آن‌ها رویکرد جامعه جهانی به این کشور، بستگی به اقدامات دولت جدید سوریه دارد.

سرنگونی حکومت بشار اسد در سوریه موج تازه‌ای از ارزیابی‌ها در رابطه با پیامدهای داخلی، منطقه‌ای و حتی جهانی آن را در میان رسانه‌ها، تحلیلگران و اتاق فکرهای مختلف در سطح جهانی ایجاد کرده است. آنچه اهمیت دارد، نقشی است که این ارزیابی‌ها می‌تواند بر پیشبرد مسیر آینده تحولات و شکل دادن به آن داشته باشد. به همین دلیل، بررسی نوع نگاه آنها به این مساله می‌تواند، برخی خطوط آینده ساختار سیاسی در سوریه و نظم امنیتی در خاورمیانه را نمایان سازد.

نکته حائز اهمیت این است که اندیشکده‌های آمریکا بیشترین تولیدات را در این زمینه داشته‌اند. به همین دلیل در گزارش حاضر به بررسی نگاه برخی از مهمترین و تاثیرگذارترین اندیشکده‌های آمریکایی نسبت به آینده تحولات سوریه و پیامدهای آن بر نظم امنیتی در خاورمیانه، پرداخته شده است.

به طور کلی، محورهای مطرح شده در اندیشکده‌ها در قالب سه موضوع محوری قابل تفکیک بودند که در ادامه به آنها پرداخته می‌شود:

الف) آیا سوریه به ائتلاف پایدار می‌رسد؟

«موسسه واشنگتن» در گزارشی که البته به نقل از جروزالم پست با عنوان «با رفتن اسد - چه اتفاقی می افتد؟» منتشر کرده، برخی مسائل پیرامون این موضوع را مورد کنکاش قرار داده است.

ایهود یعاری، نویسنده این گزارش مدعی شده است: ایجاد یک دولت مرکزی مناسب برای جایگزینی دولت اسد دشوار خواهد بود. زمان زیادی طول می‌کشد تا سوریه به یک ائتلاف پایدار میان انبوه بازیگران دخیل در آن دست یابد. می‌توان انتظار داشت که کردها کنترل خودمختار کنونی خود بر یک چهارم قلمرو سوریه را حفظ خواهند کرد. علوی‌ها هم که از قدرت کنار گذاشته شده‌اند، ممکن است تلاش کنند تا یک اداره جداگانه در امتداد سواحل اطراف لاذقیه و طرطوس، احتمالاً با حمایت روسیه، ایجاد کنند.

اندیشکده «گروه بحران» نیز در گزارشی با عنوان «اولویت‌های بعد از سقوط اسد[۳]» ادعا کرد: دلایل سقوط بشار اسد در ضعف حامیان خارجی آن بوده است. سقوط حکومت بشار اسد آخرین اپیزود در واکنش زنجیره‌ای بود که با جنگ اسرائیل و حماس شروع و پس از یک سال تبادل آتش میان اسرائیل و محور مقاومت به وقوع پیوست. علاوه براین روسیه، متحد اصلی رژیم اسد نیز بیش از دو سال در اوکراین مشغول بود. بنابراین، گروه تحریرالشام حمله خود علیه حلب و دیگر شهرهای سوریه را در حالی آغاز کرد که حامیان اسد حواسشان پرت شده یا نیروی آنها تخلیه شده بود.

ب) برای سوریه پس از اسد چه اتفاقاتی رقم می‌خورد؟

اینکه در آینده چه تحولاتی در سوریه رخ خواهد داد و یا نظام سیاسی آن چه تغییراتی را شاهد خواهد بود، از جمله موضوعات مهمی است که مورد توجه اتاق فکرهای آمریکایی قرار گرفته است.

«بنیاد دفاع از دموکراسی» در گزارشی با عنوان « اسد رفته است: اکنون چه اتفاقی برای سوریه می افتد؟[۴]»، به گمانه‌زنی‌ها در مورد آینده دولت سوریه تحت کنترل هیات تحریرالشام به رهبری محمدالجولانی، پرداخته است.

تحلیلگر این بنیاد در گزارش خود آورده است: به نظر می‌رسد حاکمان جدید سوریه به دنبال اجتناب از مواردی هستند که سبب ایجاد نگرانی در دیگر کشورهای عربی- غربی می‌شود. آنها از «محمد قاضی الجلالی» نخست وزیر کنونی و کابینه‌اش خواستند تا به حکومت ادامه دهند. این مساله نشان می‌دهد حاکمان کنونی سوریه می‌دانند بوروکراسی و کابینه فعلی می‌تواند در این زمانه آشفته مفید باشد. این اقدامات اولیه نشان می‌دهد کسانی که اسد را سرنگون کردند، به دنبال جلب حمایت جامعه جهانی هستند. این درحالی است که از نگاه ناظران بیرونی سقوط ناگهانی اسد، ممکن است به بی‌قانونی و هرج و مرج منجر شود.

با وجود این، پیشینه محمدالجولانی همچنان نگران کننده است. از زمان اعتراضات داخلی در سوریه، یکی از کشورهای عرب منطقه و بازوهای تبلیغاتی آن سخت در تلاش بوده‌اند تا جولانی را به عنوان یک اسلامگرای میانه‌رو معرفی کنند. این کشور عرب همین مسیر را در رابطه با طالبان نیز در پیش گرفت. اما پس از بازپس‌گیری افغانستان توسط طالبان و با گذشت زمان، طالبان شروع به از بین بردن آزادی‌های شخصی و تحمیل قواعد شریعت به ویژه بر زنان افغان کردند. بنابراین، هیچ کس مطمئن نیست که آیا جولانی واقعا تغییر کرده یا فقط وعده‌های توخالی به جامعه جهانی می‌فروشد؟

«موسسه بروکینگز» نیز در گزارشی با عنوان «آینده سوریه و منطقه پس از سقوط اسد چیست؟» با «استیون هیدمن» کارشناس ارشد مرکز سیاست خاورمیانه موسسه بروکینگز، در رابطه با تاثیر سقوط حکومت اسد بر سوریه به گفت‌وگو پرداخته است. در رابطه با آینده سوریه تحت حکومت هیات تحریرالشام، هیدمن گفته است این گروه و محمدالجولانی، رهبر آن در جهان‌بینی خود کاملاً بنیادگرا باقی می‌مانند، اما احتمالا از جهان‌بینی القاعده و داعش فاصله گرفته و نوع تعریف خود از ایدئولوژی بنیادگرایی را تعدیل خواهد کرد.

هیدمن گفته است: همه چیز به اقدامات آینده جولانی وابسته است و آمریکا و بریتانیا که وی و گروه هیات تحریرالشام را در زمره گروه‌های تروریستی قرار داده‌اند، منتظر اقدامات بعدی آن هستند تا در رابطه با این مساله که جولانی و گروهش را از فهرست گروه‌های تروریستی خارج کنند یا خیر، تصمیم بگیرند.

ج) آیا ژئوپلیتیک منطقه تغییر می‌کند؟

یکی دیگر از پیامدهایی که پس از سرنگونی حکومت بشار اسد در سوریه مورد توجه تحلیلگران قرار گرفته، تاثیرات این اتفاق بر نظم ژئوپلتیکی و امنیتی در خاورمیانه است.

«پل سالم» معاون روابط بین الملل «موسسه خاورمیانه» در گزارشی با عنوان « سقوط اسد توازن ژئوپلیتیکی خاورمیانه را بیشتر بر هم می زند»، به بررسی پیامدهای ژئوپلتیکی سقوط حکومت بشار اسد پرداخته است.

به ادعای نویسنده، «سقوط اسد که در پی یک سری رویدادهای حیرت انگیز از ۷اکتبر سال گذشته اتفاق افتاد، تعادل ژئوپلیتیکی در خاورمیانه را بیشتر بر هم زد.»

در این رابطه، استیون هیدمن پیش‌بینی کرده است: ما در آستانه یک تحول مهم هستیم که می‌تواند بزرگترین تغییر در چشم‌انداز ژئوپلیتیک خاورمیانه در دهه‌های اخیر باشد. وقایع سوریه تأثیر شگرفی بر همه همسایگان آن خواهد داشت. از منظر ترکیه، لبنان و اردن، شاید فوری‌ترین و مهمترین تأثیر این احتمال باشد که سرنگونی اسد راه را برای بازگشت پناهجویان باز کرده است. هر سه این کشورها میزبان جمعیت بسیار زیادی از پناهندگان هستند که هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی زیادی را بر آنها تحمیل کرده است.

اشتباهات استراتژیک روسیه

«موسسه‌هادسون» نیز در گزارشی، به پیامدهای سقوط بشار اسد برای استراتژی خاورمیانه‌ای روسیه پرداخته است. نویسنده این گزارش مدعی است، فروپاشی اسد ضربه‌ای به استراتژی خاورمیانه‌ای روسیه است. به ادعای «زینب ریبوآ» نویسنده گزارش، ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، چند محاسبه نادرست استراتژیک انجام داده است که نفوذ روسیه را نه تنها در خاورمیانه، بلکه در سراسر آفریقا تضعیف خواهد کرد. از نظر ریبوآ، اولین اشتباه محاسباتی پوتین حذف یوگنی پریگوژین، رئیس قبلی گروه شبه نظامی واگنر و معمار زیرساخت امنیتی بود که مزدوران روسی را قادر می ساخت تا به طور مؤثر در سوریه فعالیت کنند. بر این اساس، پوتین نه تنها یک ابزار ارزشمند برای عملیات نظامی بلکه یک دارایی ضروری برای جمع آوری اطلاعات را نیز از دست داد. به گفته وی، «پریگوژین» مغز متفکر کمپین‌های کرملین در خاورمیانه و ساحل بود که در شکل دادن به نفوذ روسیه در این مناطق نقش مهمی داشتند.

دومین اشتباه استراتژیک پوتین تبدیل سوریه به مرکز عملیات لجستیک منطقه‌ای روسیه بود. در حالی که این اتکا ممکن است از روی ضرورت به وجود آمده باشد، آسیب پذیری‌های حیاتی را آشکار کرده است. روسیه برای عملیات مختلف خود به شدت به پایگاه‌های نظامی سوریه وابسته بوده است. سومین اشتباه استراتژیک پوتین، به‌ویژه پس از حمله به اوکراین، دست‌کم گرفتن ظرفیت ترکیه است. آنکارا به خوبی از همه توانمندی خود برای سازماندهی و بسیج نیروهای مختلف برای مقابله با بازیگران منطقه استفاده کرده است. مهمتر از این موارد باید بر این موضوع تاکید کرد که روسیه به دلیل اینکه دو سال در جنگی تمام عیار در اوکراین درگیر شده بود، دیگر نتوانست بیش از این اسد حمایت کند.

در مجموع نویسنده معتقد است اگرچه شناخت دقیق افکار پوتین غیرممکن است، اما وی احتمالاً با تلقی سوریه به عنوان یک «درگیری منجمد» اشتباه محاسباتی کرده است. او معتقد بود که زمان وضعیت را بهبود می بخشد و ایالات متحده به تدریج درجه‌ای از عادی سازی با اسد را می پذیرد و این امر بازی را به نفع او تغییر می دهد. اما او اشتباه می کرد.

در نهایت، یک نقص آشکار در استراتژی پوتین در ناتوانی وی در پرداختن به خطرات همراه با دستاوردهای استراتژیک او نهفته است. در حالی که او به خوبی از فرصت‌ها استفاده نموده از جمله ایجاد جای پا در سوریه، اما از کاهش آسیب‌پذیری‌های ذاتی مرتبط با این دستاوردها غفلت کرده است.

در جمع‌بندی آنچه در اندیشکده‌های آمریکایی در رابطه با آینده سوریه و پیامدهای آن بر منطقه خاورمیانه مطرح شده است، باید به چند نکته اشاره داشت:

۱- با توجه به پیشینه تحریرالشام و شخص محمدالجولانی، بسیاری از دولت‌ها و از جمله دولت بایدن ، دولت بریتانیا و همچنین بسیاری از تحلیلگران نسبت به آینده عملکرد این گروه و رهبری آن مبنی بر اینکه سوریه آینده آزاد خواهد بود، تردید دارند.

۲- اتاق فکرهای آمریکایی بر نقش مهم رژیم اسرائیل در حملات مستمر یکسال اخیر علیه محور مقاومت و تاثیر آن بر سقوط بشار اسد تاکید کرده‌اند.

۳- این تحلیلگران پیش‌بینی کردند احتمالا «تضعیف جایگاه روسیه در سوریه و خاورمیانه، جایگاه این کشور در قاره آفریقا را نیز تضعیف خواهد کرد.

تمرکز آمریکا روی حذف ایران از سوریه

یک مقام ارشد آمریکایی در امور خاورمیانه ساعاتی پس از دیدار با احمد الشراع معروف به ابومحمد الجولانی رهبر «هیئت تحریر الشام» و رهبر شورشیان سوریه علیه حکومت بشار اسد، در دمشق مدعی شد که ایران در آینده نقشی در سوریه نخواهد داشت.

«بارابارا لیف» دستیار وزیر امور خارجه آمریکا در امور خاور نزدیک ساعاتی پس از دیدار با فرمانده گروه مسلح تحریر الشام در دمشق ، در پاسخ به سوالی درباره نقش ایران در آینده سوریه پس از سقوط حکومت بشار اسد مدعی شد که ایران هیچ نقشی (در آینده سوریه) نخواهد داشت و نباید داشته باشد.

معاون وزیر خارجه دولت کنونی دمکرات آمریکا با تکرار ادعاهای واشنگتن علیه جمهوری اسلامی ایران و نقش آن در منطقه غرب آسیا (خاورمیانه)، عملکرد مقامات تهران را در سوریه مخرب قلمداد کرد و مدعی شد که ایران با گردآوری شبه نظامیان خارجی، نیروهای سپاه پاسداران، رزمندگان حزب الله به مردم سوریه لطمه زده است. دستیار وزیر امور خارجه در امور خاور نزدیک همچنین فاش کرد که به الجولانی گفته است که واشنگتن دیگر به دنبال جایزه ۱۰ میلیون دلاری برای بازداشت او نخواهد بود.

یک هیات بلندپایه آمریکایی روز جمعه به دمشق سفر کرد و با الجولانی که ایالات متحده آمریکا برای بازداشت او یک جایزه ۱۰ میلیون دلاری تعیین کرده است، به گفتگو نشستند.

دیدار با احمد الشرع که با نام ابومحمد الجولانی نامیده می شد، به گفته سی ان ان، بر ضرورت تلاش‌های آمریکا برای تعامل با دولت موقت سوریه تأکید می کند تا اطمینان حاصل شود که این کشور شاهد ظهور مجدد گروه‌های تروریستی مانند داعش نیست. جامعه بین‌الملل تلاش کرده مجموعه‌ای از اصول را تأیید کند تا انتقال سیاسی به سمت یک دولت جدید سوریه را که جامع است و به حقوق بشر احترام می‌گذارد، تعریف کند .

آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا، روز پنجشنبه به وقت محلی گفت: ما می‌خواهیم برای هیات تحریر الشام و همه مقامات نوظهور سوریه روشن کنیم که به رسمیت شناختن آن‌ها، حمایتی که از جامعه بین‌المللی می‌خواهند و نیاز دارند باید بدانند که انتظارات خاصی در کنار آن وجود دارد.»

او «اظهارات مثبت الجولانی، رهبر هیئت تحریر الشام» را تصدیق اما خاطرنشان کرد که «همه بر روی عملکرد تمرکز کرده‌اند.»

بلینکن همچنین پیشنهاد کرد که لغو تحریم‌های آمریکا و جامعه بین‌المللی علیه هیئت تحریر الشام، که یک گروه تروریستی با روابط قبلی با القاعده است به «اقدامات مشخص» وابسته است. یک مقام آگاه به شبکه سی ان ان آمریکا گفت: دیدار الجولانی و هیات آمریکایی «سازنده» بود و این دیدار کمتر از دو ساعت به طول انجامید.

هیات آمریکایی متشکل از باربارا لیف، دستیار وزیر امور خارجه در امور خاور نزدیک، راجر کارستنز فرستاده ویژه ریاست جمهوری در امور گروگان‌ها و دانیل روبینشتاین، مشاور ارشد بود. آنها اولین مقامات آمریکایی هستند که پس از فروپاشی دولت سوریه به سوریه سفر کردند.

پیش از سفر هیات آمریکایی به سوریه، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا پاداش فعلی برای اطلاعات در مورد محمد الجولانی رهبر هیئت تحریر الشام را تایید و اعلام کرده بود که پاداش ۱۰ میلیون دلاری برای اطلاعات درباره رهبر هیئت تحریر الشام (HTS) همچنان پابرجا است.

متیو میلر سخنگوی وزارت خارجه آمریکا تاکید کرده بود که به دلیل حضور در انظار عمومی، دولت آمریکا دیگر نیازی به اطلاعات در مورد محل اختفای الجولانی ندارد.

در نشست خبری سخنگوی وزارت خارجه آمریکا با خبرنگاران در روزهای پایانی سال ۲۰۲۴ از او درباره جایزه ۱۰ میلیون دلاری دولت آمریکا برای محمد الجولانی سوال شد و سخنگو تاکید کرد که رقم جایزه پا برجاست. خبرنگاری پرسید: «یعنی اگر یک مقام دولتی از آمریکا به سوریه برود و محل جولانی را بداند می‌تواند جایزه را از آن خود کند.» میلر با خنده گفت که فکر نمی‌کند هیچ نماینده‌ای از دولت آمریکا برای دریافت جایزه حاضر شود.

این جایزه در سال ۲۰۱۷ اعلام شد و مربوط به رهبر هیئت تحریر الشام به عنوان قوی ترین گروه شورشیان مخالف دولت بشار اسد در سوریه است.

در صفحه‌ای که به این جایزه اختصاص داده شده، آمده است «برنامه پاداش برای عدالت تا ۱۰ میلیون دلار پاداش برای فردی در نظرگرفته که بتواند اطلاعاتی درباره محمد جولانی ارائه دهد.»

هیات تحریر الشام که از سوی واشنگتن به عنوان یک سازمان تروریستی شناخته شده است، از ادغام جبهه النصره با سایر گروه‌ها تشکیل شد. تحت رهبری الجولانی، شاخه سوری القاعده، حملات تروریستی زیادی از جمله قتل عام ۲۰ نفر از ساکنان روستای دروزی در استان ادلب انجام داد.

رویداد

ادعای آمریکا علیه شهروند ایرانی در عراق

وزارت دادگستری آمریکا یک ایرانی را به قتل یک شهروند خود در عراق و اعمال تروریستی متهم کرد.

وزارت دادگستری آمریکا روز جمعه به وقت محلی با انتشار بیانیه ای ادعا کرد: یکی از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به نام محمدرضا نوری که با اسم مستعار «ابوعباس» در عراق فعالیت می‌کرد، را به قتل و اعمال تروریستی متهم کرده است.

در بیانیه وزارت دادگستری ایالات متحده آمریکا آمده است: «امروز شکایتی از محمدرضا نوری، ۳۶ ساله، اهل کشور ایران، معروف به محمدرضا حسین، علی اصغر نوری، و ابوعباس و از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در ارتباط با نقش نوری در سازماندهی قتل استفن ترول آمریکایی در بغداد در سال ۲۰۲۲ صادر شد. نوری در مارس ۲۰۲۳ در عراق دستگیر شد.»

مریک بی. گارلند، دادستان کل آمریکا در سخنانی مدعی شد: «وزارت دادگستری تروریست‌ها و رژیم‌های خودکامه که آمریکایی‌ها را در جهان هدف قرار دهند و به قتل می رسانند تحمل نخواهد کرد. ما مدعی هستیم که محمدرضا نوری، از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در سازماندهی قتل استفن (استیون) ترول، شهروند آمریکایی مقیم عراق نقش داشته است. »

وزیر دادگستری آمریکا مدعی شد: «این تلاش‌ها در راستای اجرای طرح‌های حکومت ایران برای انتقام از قتل (شهادت) قاسم سلیمانی بوده است. استفن باید امروز زنده می بود و وزارت دادگستری بی وقفه تلاش خواهد کرد تا عاملان قتل او را مسئول کند.»

کریستوفر ری، مدیر اف بی آی نیز در سخنانی مدعی شد: « سپاه پاسداران انقلاب اسلامی همچنان مصمم به هدف قرار دادن شهروندان آمریکایی است و یک توطئه بی رحمانه برای قتل استفن ترول، اهل تنسی که در یک موسسه زبان انگلیسی در عراق کار می کرد، طراحی کرد. »

او گفت: «بر اساس ادعاها، محمدرضا نوری، از اعضای سپاه، نقش کلیدی در طراحی حمله ای داشت که در آن ترول در حالی که با همسرش از محل کار به خانه می رفت، در کمین قرار گرفت.» رئیس اف بی آی در ادامه گفت: «اطلاعیه امروز مشخص می‌کند که اف‌بی‌آی و شرکای ما حملات بی‌رحمانه سپاه به آمریکایی‌ها را در خاک آمریکا یا خارج از کشور تحمل نخواهد کرد و هر کسی که بخواهد به شهروندان ما آسیب برساند، پاسخگو خواهد شد.»

ادوارد کیم دادستان موقت ناحیه جنوبی نیویورک، مریک گارلند دادستان کل آمریکا، کریستوفر ری رئیس اف‌بی‌آی، و دیوید ساندبرگ دستیار رئیس اف‌بی‌آی، این اتهامات را منتشر کردند.

استیون ترول که در زمان قتل ۴۵ سال سن داشت، اهل ایالت تنسی بود و به عنوان معلم زبان انگلیسی در عراق فعالیت می‌کرد.او در حالی که به همراه همسرش مشغول رانندگی به سوی خانه بود، در مقابل چشمان همسرش هدف تیراندازی قرار گرفت و پس از تحمل جراحات شدید درگذشت.

بنا بر این بیانیه، محمدرضا نوری اقدام به جمع‌آوری اطلاعات درباره فعالیت‌های روزانه و مسائل شخصی استیون ترول از جمله محل اقامت، برنامه کاری، مشخصات خانوادگی او کرده بود و علاوه بر تهیه تدارکات این جنایت از جمله سلاح گرم و وسایل نقلیه، قبل و بعد از ارتکاب قتل با همدستان خود در ارتباط بوده است.

به گفته وزارت دادگستری آمریکا، نوری که یک سروان سپاه پاسداران است، پس از ارتکاب قتل به ایران گریخت و امکان اسکان ایمن عوامل اجرایی این جنایت را مهیا کرد. مقامات عراق در اسفند ۱۴۰۱ او را بازداشت و سپس در رابطه با دست‌داشتن در قتل ترول محکوم کردند.

نگاه

فرصت D۸ برای دیپلماسی اقتصادی ایران

سید کامران یگانگی

نشست اخیر گروه D۸ که در قاهره برگزار شد، نقطه عطفی در تعاملات ایران با کشورهای در حال توسعه بود. این نشست، که با حضور رئیس‌جمهور ایران و دیگر رهبران کشورهای عضو این گروه برگزار شد، فرصتی برای گسترش همکاری‌های اقتصادی و دیپلماتیک میان ایران و دیگر کشورهای عضو D۸ فراهم کرد. در جهانی که تحولات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی با سرعتی بی‌سابقه در حال تغییر است، حضور ایران در این اجلاس می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی در جهت تحکیم موقعیت اقتصادی و دیپلماتیک کشور در سطح جهانی مؤثر واقع شود.

گروه D۸ اتحادیه‌ای برای همکاری‌های اقتصادی میان کشورهای در حال توسعه

گروه D۸، که در سال ۱۹۹۷ تأسیس شد، به‌منظور تقویت همکاری‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی میان کشورهای در حال توسعه شکل گرفت. این گروه شامل هشت کشور بزرگ و تأثیرگذار در جهان است: ایران، ترکیه، پاکستان، مصر، مالزی، اندونزی، بنگلادش و نیجریه.

کشورهایی که به‌طور کلی از ظرفیت‌های اقتصادی قابل‌توجهی برخوردارند و با چالش‌های مشابهی نظیر توسعه پایدار، بهبود زیرساخت‌ها و مقابله با مشکلات اقتصادی روبه‌رو هستند.

حضور ایران در این گروه و به‌ویژه در نشست اخیر قاهره می‌تواند فرصتی طلایی برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در این کشورها باشد. ایران، با منابع غنی انرژی، موقعیت راهبردی در قلب آسیای غربی و تجربه‌های بلندمدت در حوزه‌های صنعتی، کشاورزی و فناوری، می‌تواند به یکی از بازیگران کلیدی در این اتحاد تبدیل شود. حضور رئیس‌جمهور ایران در نشست گروه D۸ که در قاهره برگزار شد، می‌تواند منافع و دستاوردهای متعددی برای ایران به همراه داشته باشد. در این زمینه، چندین جنبه کلیدی را می‌توان مطرح کرد که می‌تواند به تقویت جایگاه ایران در عرصه بین‌المللی و توسعه همکاری‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی با کشورهای عضو گروه D۸ کمک کند.

الف. تقویت روابط اقتصادی و تجاری

گروه D۸ به‌طور خاص بر توسعه همکاری‌های اقتصادی میان کشورهای در حال توسعه تمرکز دارد. حضور رئیس‌جمهور ایران در این نشست می‌تواند فرصتی برای تقویت روابط تجاری ایران با کشورهای عضو D۸ باشد. از جمله مزایای اقتصادی این حضور می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

توسعه تجارت دوجانبه: رئیس‌جمهور ایران می‌تواند در این نشست، فرصت‌های جدید تجاری با کشورهای دیگر گروه D۸ مانند ترکیه، مالزی و پاکستان ایجاد کند. با توجه به کاهش موانع تجاری و تعرفه‌ها در گروه D۸، این روابط می‌تواند به افزایش صادرات و واردات کالاهای ایرانی منجر شود.